

Jaarverslag van de Vereniging Bijstandsbond over het jaar 2013

De Euromarsen tegen werkloosheid, armoede en sociale uitsluiting

De Bijstandsbond maakt deel uit van het Europese netwerk van uitkeringsgerechtigdenorganisaties dat 'Euromarsen tegen werkloosheid, armoede en sociale uitsluiting' genoemd wordt. Dit netwerk is in 1996 opgericht en vanuit dit netwerk zijn in de loop der jaren vele bijeenkomsten, acties en publicaties georganiseerd. Wij streven op Europees niveau naar een Europese norm voor een sociaal minimum, 50% van het Bruto-Nationaal Product per hoofd van de bevolking. Deze norm moet in alle EU landen worden ingevoerd, waarbij het aan de landen zelf wordt overgelaten hoe ze die invullen. In 2013 heeft het netwerk gepoogd, in het kader van het zogenaamde Grundtvig project van de EU subsidie te verkrijgen voor een 4 jaren programma met bijeenkomsten, discussies en andere activiteiten. Maar dit is niet gelukt. De Euromarsen zijn in 2013 viermaal bij elkaar gekomen in Keulen, Parijs en Brussel.

Multiloog bijeenkomsten

Multiloog-bijeenkomsten zijn een initiatief van Heinz Mölders die deze bijeenkomsten samen met anderen vanuit INCA Projectbureau Amsterdam en Stichting IPC reeds sinds 15 jaar in Amsterdam en elders organiseert. De Bijstandsbond organiseert samen met bovengenoemde organisatie jaarlijks ook verschillende multiloog bijeenkomsten. Multiloog-bijeenkomsten zijn gespreksgroepen voor iedereen die belangrijke zaken uit het dagelijks leven met een ander wil delen. Wat u ook op het hart hebt, u kunt ermee komen.

Ze kunnen gaan over problemen bv. in de buurt zoals onveiligheid of (geluids) overlast.

Ze kunnen gaan over problemen in huis, met de administratie of het huis op orde houden.

Ze kunnen gaan over problemen met (vrijwilligers) werk of werkloosheid, met inspanning/stress of onthaasting, met religie of over problemen in de communicatie met jezelf en/of anderen.

Ze kunnen gaan over psychische problemen.

Ze kunnen gaan over inspirerende zaken, dingen die je goed doen, waar je kracht en energie uit haalt en waar je vrolijk van wordt.

Steeds gaat het erom met elkaar onder deskundige begeleiding een veilige situatie te doen ontstaan. Voorop staat daarbij het eigen verhaal, maar ook gaat het erom te luisteren en vooral de andere deelnemer erin te ondersteunen de voor hem/haar wezenlijke zaken aan de orde te kunnen stellen. Iedereen is welkom en indien gewenst is anonimiteit gewaarborgd. Niemand is verplicht iets te vertellen, alleen maar komen luisteren is ook toegestaan.

De multiloogbijeenkomsten sluiten goed aan op de doelstellingen van de Bijstandsbond. Mensen die leven in armoede, uitkeringsgerechtigden, werklozen en anderen die het moeilijk hebben kunnen op de multiloogbijeenkomsten hun stem laten horen zonder dat om je heen onmiddellijk iemand klaar

staat met een moreel oordeel. Mensen kunnen hun verhaal vertellen, er wordt van hun visie op de werkelijkheid uitgegaan en dikwijls dragen mensen dan zelf oplossingen aan voor problemen die ze tegenkomen. Door op de multiloogbijeenkomsten te kunnen vertellen wat je dwars zit hebben veel mensen het gevoel, eindelijk gehoord te worden en serieus genomen te worden. Dit op zich is al een versterking van de moed om problemen in de situatie waarin ze zitten aan te pakken. Daarbij wordt, in afwijking van andere therapieën, de maatschappelijke kontekst van de situatie waarin iemand zit nadrukkelijk ook in ogenschouw genomen, zodat er in de discussies niet teveel wordt geïndividualiseerd, mensen de relatie met hun omgeving zien en ervaren dat lotgenoten vaak dezelfde ervaringen hebben. Van daaruit sluiten de multiloog bijeenkomsten ook goed aan op het streven van de Bijstandsbond, te komen tot collectieve actie en belangenbehartiging van de minima.

In 2013 werden multiloogbijeenkomsten gehouden op woensdag 13 februari, 2 oktober 23 oktober en 6 november 2013

De multiloogbijeenkomsten worden gemiddeld door zo'n 15 mensen bezocht en duren ongeveer 3 uur met een pauze. Wilt u meer weten over de multiloogbijeenkomsten dan kunt u [de website van het project](http://www.inca-pa.nl) bezoeken. <http://www.inca-pa.nl>

De Bijstandsbond in de publiciteit

At5. Het afgelopen jaar was de Bijstandsbond te zien in het reclameblok met een spotje op AT5 van 15 seconden. Dit spotje is aan het begin van het jaar gemaakt door een reclamebureau voor een schappelijke prijs. Daarnaast krijgen wij bij AT5 korting op de uitzending van het spotje omdat wij weinig inkomsten hebben. Gekoppeld aan het spotje beheert de Bijstandsbond 4 pagina's op At5 tekst pagina 420. Daarmee kunnen met regelmatige berichten mensen bereikt worden, die niet erg thuis zijn op internet of die daar weinig gebruik van maken.

Mug. De Bijstandsbond heeft samen met advocatenkantoor VHM advocaten een advertentie in de MUG, het Maandblad Uitkerings Gerechtigden. Daarnaast verzorgt een medewerker van de Bijstandsbond een maandelijkse rubriek in het maandblad. In 2013 waren daarbij de onderwerpen:

Professionals met poen. Hoe mensen geld verdienen aan armoede. (11 januari)

Met bijstand aan de bak. Over de tegenprestatie in de bijstand. (13 februari)

Wie is de baas?. Analyse van de politiek. (19 maart)

Het grootkapitaal. (4 april)

Sluit Laarderhoogtweg. Over het Amsterdamse reïntegratieproject van Herstelling Werk en Uitvoering. (13 mei)

Pure noodzaak van sociale voorzieningen. (18 juni)

Bij werk hoort loon. (19 juli)

Goedkope arbeid. (18 september)

Armoede is geen natuurverschijnsel. (6 november)

Frontale aanval op bijstand begint. (2 december)

Daklozenkrant. De Bijstandsbond plaatste tweemaal een advertentie in de Daklozenkrant.

De Bijstandsbond staat met adres, telefoonnummer en spreekuurtijden in alle wijkguides die in Amsterdam gratis verspreid worden.

De Bijstandsbond op internet

De Bijstandsbond heeft de volgende websites en weblogs op internet

<http://www.bijstandsbond.org>

<http://bijstandsbond.blogspot.nl>

<http://participatiewet.blogspot.nl>

<http://overlevingsgids.blogspot.nl>

Daarnaast is de bijstandsbond actief op de sociale media.

Twitter:

@bijstbond

@pvdlande

@alliantie

Facebook: <https://www.facebook.com/Bijstandsbond?ref=hl>

Op diverse websites worden regelmatig bijdragen van Bijstandsbond medewerkers geplaatst. Het betreft de websites van:

<http://www.doorbraak.eu>

<http://www.grenzeloos.org>

<http://www.ravage-webzine.nl>

<http://www.globalinfo.nl>

<http://www.krapuul.nl/#sthash.DsDW54k3.dpbs>

Daarnaast worden meer incidenteel bijdragen op andere websites geplaatst.

Op internet is er een veelheid aan websites die de basisgegevens van de Bijstandsbond vermelden. Voorbeelden zijn [Centrum voor Jeugd en Gezin Amstelland](#), de website van [jekuntmeer.nl](#), de website van [infobel.com](#), de website [inburgeringsloket](#), en talloze andere websites. In de zoekmachine Google eindigt de Bijstandsbond dikwijls op de eerste pagina bij het intikken van trefwoorden die verband houden met bijstandsproblemen en problemen met andere uitkeringen. De Bijstandsbond wordt dan ook veel benaderd door mensen die de bond via Google gevonden hebben.

De Bijstandsbond in de pers

'Bijstands kliklijn blijkt succes'. At5 televisie, 02-01-2013. [Link](#)

'Heftig ja, maar het is dwangarbeid'. Trouw, 23-04-2013. [Link](#)

'FNV en SP: werklozen uitgebuit door gemeente'. Het Parool, 26-04-2013. [Link](#)

'Gemeente maakt zich schuldig aan dwangarbeid'. Radio Amsterdam FM, 26-04-2013. [Link](#)

'Groeiende kritiek op dwangarbeid steuntrekkers'. Brabants Dagblad, 05-06-2013. [Link](#)

Dit artikel verscheen in alle regionale bladen van Wegener, zoals de Gelderlander en de Stentor.

'Mensen in de bijstand te hard gestraft'. Leeuwarder Courant, 27-09-2013. [Link](#)

'DWI-klienten luchten hun hart in multiloog gesprekken'. MUG, november 2013. [Link](#)

'Frontale aanval op uitkeringsgerechtigden is ingezet'. Volkskrant, 28-11-2013. [Link](#)

'Bijstandsplannen Klijsma gekraakt'. Brabants Dagblad, 28-11-2013. [Link](#)

Dit artikel verscheen in alle regionale bladen van Wegener, zoals de Gelderlander en de Stentor.

'Wethouder Van Es krijgt jokkebrok trofee'. Amsterdams Stadsblad/De Echo, 06-12-2013. [Link](#)

'Huurtoeslag gaat op aan schulden'. NOS Journaal, 14-12-2013. [Link](#)

'Bijstandsgerechtigden doen nutteloos en vernederend werk'. At5 televisie, 24-12-2013. [Link](#)

Dwangarbeidnee Actiecomite

Op 14 december 2012 organiseerden de SP, FNV Bondgenoten, Doorbraak en de Bijstandsbond in Amsterdam in het stadhuis een hoorzitting 'werkzoekenden in de uitverkoop'.

Doel van de hoorzitting was om de verhalen te horen van mensen die gedwongen met behoud van uitkering aan het werk gezet zijn.

Misstanden werden in kaart gebracht en er werd gediscussieerd over de vraag, hoe we deze dwangarbeid afgeschaft kunnen krijgen. De aanwezigen hebben daarvoor een actiecomité opgericht. De ASB, de ABVA/KABO, OostAlarm en de IS hebben zich ook bij het comité aangesloten. Daarna zijn er verschillende acties geweest. Wil je meer informatie over het actiecomité? Stuur een mailtje naar info@dwangarbeidnee.nl

In de loop van 2014 hebben vele acties, bijeenkomsten en overleg met verschillende bestuurders van de gemeente plaatsgevonden. Tevens heeft het Comité in oktober een zwartboek gepubliceerd, waarin misstanden op het gebied van werken met behoud van uitkering aan de kaak werden gesteld. Oa naar aanleiding van dit zwartboek verscheen in de Volkskrant in december een artikelenserie die veel stof deed opwaaien.

Samenwerking met stichting Wereldse Wijk in Amsterdam West

Drukbezochte bijeenkomsten over de bijstand

Op vrijdag 8 november en op woensdag 20 november 2013 organiseerden de Bijstandsbond en buurtorganisatie Wereldse Wijk bijeenkomsten met als thema de actualiteit van de bijstand en de bedoelingen van de nieuwe Participatiewet die de bijstand gaat vervangen op 1 januari 2015. Vele buurtbewoners hebben met deze wijzigingen te maken. De bijeenkomsten werden gehouden in de ruimte van de Stichting Bewoners Platform Oud West (SBOW)

Inleidingen waren er van Sofie Meekel en Marc van Hoof, advocaten van het advocatenkantoor VHM Advocaten die nauw samenwerken met de Bijstandsbond en van andere sprekers, die de werkwijze van de Bijstandsbond op het spreekuur uitlegden en aangaven, welke dienstverlening je daar kunt verwachten.

Tevens werd de ontwikkeling van de overlevingsgids voor de minima besproken, een website met tips voor mensen met een minimuminkomen over hoe te overleven in deze tijd van bezuinigingen. De overlevingsgids kent drie soorten tips: algemene tips die voor alle inwoners van Nederland gelden, tips voor inwoners van Amsterdam en in het bijzonder tips voor inwoners van Amsterdam West. Het website adres is <http://www.overlevingsgids.net> maar er is ook een applicatie voor

android telefoons die kan worden gedownload in de Google Play Store. Trefwoord: bijstandsbond of overlevingsgids.

Op beide bijeenkomsten was de zaal overvol. Op 20 november waren er zeker 50 mensen aanwezig.

Zoals de voorstellen er nu liggen, zal per 1 juli de kostendelersnorm wordt ingevoerd. Het betreft kortingen voor mensen met bijstand, AOW en een handvol andere voorzieningen, die samenwonen en kosten delen. In totaal zullen zo'n 100.000 uitkeringsgerechtigde in Nederland erop achteruit gaan. "Een alleenstaande in de bijstand met thuiswonend kind wordt per 1 juli 2014 € 202 gekort op de uitkering," werd door advocaat Marc van Hoof voorgerekend. Ook zal de zogenaamde tegenprestatie worden ingevoerd. Bijstandsgerechtigden en straks Wajongers die in de bijstand komen worden verplicht in ruil voor hun uitkering vrijwilligerswerk te verrichten, ook al zijn ze vrijgesteld van de sollicitatieplicht, op straffe van kortingen. Tegen deze maatregel en het huidige beleid, waarbij 'werken met behoud van uitkering' in Amsterdam reeds bestaat is een actiecomitee opgericht, het Actiecomitee Dwangarbeidnee. Het comitee noemt de praktijken 'dwangarbeid', omdat het verboden is in internationale mensenrechten verdragen.

Praktisch veranderd er verder nogal wat. Eerst vier weken aantoonbaar naar werk zoeken voordat bijstand aangevraagd kan worden. Is het niet aantoonbaar dan geen bijstand. Heb je de uitkering binnen dan moet je voldoen aan een achttal regels, zoals voldoende en in gepaste kleding solliciteren, je gepast gedragen, e.d. En je op advies van een arts "onderwerpen aan een noodzakelijke behandeling van medische aard." Ook moet je meewerken aan voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling, reïntegratie genoemd. De straf op het niet naleven van die regels wordt standaard drie maanden 100% korting op je uitkering. Slechts bij ene deel van de 'overtredingen' heeft de klantmanager de bevoegdheid rekening te houden met je persoonlijke omstandigheden. Je zal maar kostwinner van een gezin zijn. Velen zullen door deze onrechtvaardig strenge regels in moeilijkheden komen.

Op de bijeenkomsten kwam ook ter sprake wat de Bijstandsbond nu en in de nieuwe situatie kan betekenen. Zoals meegaan bij gesprekken en bezwaar en beroepsprocedures. In een gesprek maak je snel een fout. Henk Kroon van de Bijstandsbond zegt dan ook: "Ga nooit alleen naar een gesprek. Neem iemand mee naar gesprekken met je klantmanager van de bijstand." Hij speelde samen met Mirjan van Baarsen van Passieflor Clowning zo'n gesprek na.

Spreekuur

Het spreekuur van de Bijstandsbond wordt gehouden op dinsdag en donderdag van 11.00 uur tot 16.00 uur. In november 2013 zijn wij in samenwerking met het actiecomitee Dwangarbeidnee begonnen met een spreekuur op vrijdagmiddag van 14.00 uur tot 16.00 uur speciaal voor problemen op het gebied van het werken met behoud van uitkering. Andere problemen worden verwezen naar de spreekuren op de andere dagen.

Daarnaast stellen mensen via email vragen. Via email maar ook telefonisch op het spreekuur komen vragen uit het hele land. Een veelgehoorde opmerking daarbij is, dat in andere plaatsen niet zoiets als een Bijstandsbond bestaat en dat men daarom maar naar de Bijstandsbond in Amsterdam belt of mailt. Ongeveer de helft van de spreekuurcontacten betreft eenmalige contacten, of men neemt voor het eerst contact met de Bijstandsbond op. De andere helft van de ongeveer 50 tot 60

contacten in een week betreft lopende zaken. Het komt veel voor, dat mensen in bijvoorbeeld een overgangsfase van hun leven zitten, van werk naar werkloosheid, van samenwonen naar echtscheiding, verhuizingen, van een situatie met schulden naar sanering, van een situatie met psychische moeilijkheden zonder hulp naar een therapie, etc. waarbij ze gedurende bijvoorbeeld een half jaar zeer vaak het spreekuur bezoeken om begeleid en geadviseerd te worden, om rechtszaken te voeren, contacten te leggen met instanties, etc. Sommigen verdwijnen dan weer uit beeld of komen daarna nog maar af en toe langs, anderen blijven af en toe de Bijstandsbond bezoeken al was het alleen maar voor een praatje of een kopje koffie.

Ongeveer de helft van de contacten vindt telefonisch plaats. Dit kan echter gedurende een bepaalde periode meerdere malen voorkomen, en dus bij 'lopende zaken' worden gerekend, waarbij 'op afstand' iemand wordt begeleid en van advies voorzien. Ook gaan de advocaten van VHM advocaten wel naar andere steden voor bewaar- en beroepsschriften en hoorzittingen. De meeste mensen komen bij ons terecht via internet, vooral de mensen van buiten Amsterdam. Doorverwijzingen door intermediairs van andere instanties en mond op mond reclame is een goede tweede, vooral bij Amsterdammers. Op de derde plaats komen de spotjes op At5, de teletext pagina op hun website of de televisie, de advertentie in de MUG en andere advertenties. Eerste contacten ontstaan weinig wanneer de naam van de Bijstandsbond in krantenartikelen of op de televisie en de radio genoemd wordt, hoewel sommige mensen die de Bijstandsbond al kennen wel aangeven, het desbetreffende item in de media gehoord, gezien of gelezen te hebben. Wanneer het een te wijzigen regeling betreft die op iemand betrekking heeft, wil hij/zij nog wel eens contact met de Bijstandsbond opnemen. Ook het verspreiden van pamfletten heeft weinig effect.

Op het spreekuur wordt structureel samengewerkt met het advocatenkantoor VHM advocaten. Na 13.00 uur is steeds een advocaat van dit kantoor op het spreekuur aanwezig. De Bijstandsbond kan de spreekuurbezoekers die opzien tegen gesprekken die ze met instanties moeten voeren aanbieden dat er een spreekuurmedewerker meegaat. Dit komt regelmatig voor. De spreekuurmedewerker treedt dan op als gemachtigde en kan voor het gesprek en wanneer het gesprek plaatsvindt adviseren over wat er moet gebeuren. Bemiddeling maakt een belangrijk onderdeel uit van de spreekuuractiviteiten. Dit kan betrekking hebben op contacten tussen de Dienst Werk en Inkomen en de klant, bijvoorbeeld wanneer er misverstanden zijn over de afspraken tussen de klantmanager en de klant, maar ook wanneer bijvoorbeeld iemand de toegang tot het kantoor van het DWI is ontzegd vanwege agressief gedrag. Het kan echter ook betrekking hebben op onbegrip over contacten met advocaten en andere hulpverleners of gebrek aan informatie bij spreekuurbezoekers over de bedoelingen van instanties of hulpverleners. Ook kan de spreekuurmedewerker een rol spelen wanneer instanties langs elkaar heen werken of tegenstrijdige informatie afgeven of naar elkaar verwijzen.

Gemiddeld zijn er iedere week 50 tot 60 spreekuurcontacten. Veel voorkomende onderwerpen zijn:

- Erfeniskwesties
- Knelpunten op het gebied van reïntegratie van bijstandsgerechtigden op trede 3 en 4 van de participatieladder
- Arbeidsvoorwaarden bij social return
- Samenwonen (en onderhuur)
- Terugvordering

- VAR verklaring ZZP-ers en bijstand
- Langdurigheidstoelage
- Sancties en agressief gedrag
- Ziekte en reïntegratie
- Vakantieregels
- Bezit in het buitenland
- Pensioen afkopen en bijstand
- Samenloop AOW en bijstand en vermogen
- Problemen ziektekosten verzekering
- Overlijden
- Ingangsdatum bijstand
- Adressenproblematiek daklozen
- Schulden
- Klachten huisbezoek
- Belastingproblemen (worden meestal doorverwezen naar de Belastingwinkel)
- Huisvestings- en huur problemen (worden doorverwezen naar advocaten collectief Spaarndammerbuurt en wijksteunpunten wonen)
- Consumentenvraagstukken zoals contractuele verplichtingen bij telefoonmaatschappijen en andere instanties
- Huis leeghalen door instanties
- Bijzondere bijstand
- Klachten over advocaten
- Bejegeningklachten
- Dreigende ontruiming door huurschulden
- Schulden
- Afsluiting van gas en licht door schulden
- Onverwacht hoge afrekeningen van de energie voorziening zoals gas en licht
- Lange duur of uitblijven van beslissingen van de Dienst Werk en Inkomen

De meest voorkomende problemen zijn in de eerste plaats vraagstukken op het gebied van arbeidsbemiddeling, werken met behoud van uitkering, reïntegratietrajecten, vrijstelling van de sollicitatieplicht, etc. Dit betreft wel een derde van de vragen die op het spreekuur binnenkomen. Daarnaast zijn veel voorkomende problemen fraudezaken, erfeniskwesties, adres en verblijfplaats problemen gerelateerd aan bijstandsrechten, schulden problemen die samenhangen met samenwonen met anderen en problemen die in verband staan met rechtszaken en wijzigingen in het gemeentelijk beleid, die op een bepaald moment in de publiciteit komen. Twee voorbeelden zijn de ATCG, de chronisch ziekenregeling van de gemeente Amsterdam en het beleid van de gemeente mbt de langdurigheidstoelage. Wanneer de gemeente het beleid op dergelijke punten wijzigt en er rechtszaken gevoerd worden door klanten die met de in hun situatie genomen beslissing niet eens zijn, komen veel mensen naar het spreekuur met vragen over dat onderwerp of met problemen die daarmee verband houden. Ook kan het zijn, dat de Dienst Werk en Inkomen een specifiek controle of preventieproject opzet waar een bepaalde categorie bijstandsgerechtigden mee te maken krijgt. Een voorbeeld is het tijdelijke project bijstandsvrouwen met kinderen op te roepen om voorzover die niet

al bekend is de naam van de vader te noemen en eventuele adresgegevens. Er komen dan veel mensen op het spreekuur met vragen over een dergelijk project.